

Muinsuskaitseamet Tarva skulptuurist

Anneli Randla,
Muinsuskaitseameti peadirektor

Rakvere Vallimägi linnusega on Rakvere suurim sümbol ja üks silmapaistvaimaid mälestisi Eestis.

Mälestistel kehtivad aga kindlad mängureglid. Kõik ehitus- ja remonditööd nõuavad muinsuskaitsega kooskõlastatud projekti ja litsentseeritud järelevalvet. Omavolilist ehitajat ootab trahv või koguni kriminaalkaristus. Need reeglid on kehtestatud muinsuskaitseaduses ja mitmes rahvusvahelises konventsioonis ning kehtivad ühtmoodi kõigile.

Muinsuskaitseametit teeb kurvaks see, et mitmele koostööüleskutsele vaatamata püütakse muinsuskaitsest jätta muljet kui tagurlikust ja kiuslikust institutsioonist, mis takistab Tarva skulptuuri püstitamist Rakvere Vallimäele.

Muinsuskaitsele ei ole konkreetse skulptuuri vastu midagi, küll aga nõuab muinsuskaitse, et asjaajamine oleks korrektne. Täna päevani ei ole muinsuskaitseametile esitatud nõuetekohast skulptuuri projekti, millele saaks kooskõlastust anda.

Korduvad meeldetuletused

Kaks aastat tagasi Rakvere Vallimäele linnuse juurde viiva trepi projekti kooskõlastades tuletas muinsuskaitseamet esitajatele meelde, et Tarvas vajab eraldi projekti ja kooskõlastust.

See tähendab, et kooskõlastamiseks tuleb esitada korrektne projekt, mis hõlmaks skulptuuri asendiplaani, skulptuuri aluspostamendi ja skulptuuri enese jooniseid ning fotomontaaže, selle kohta, kuidas hakkab skulptuur oma tulevases keskkonnas ja mälestis selle taustal välja nägema.

Täpselt aasta tagasi, 7. mail 2001. a saatis muinsuskaitseamet Rakvere linnapeale Matti Jõe kirja, milles tuletas meelde, et skulptuuri projekti ei ole siiani esitatud. Vastust ei tulnud.

3. aprillil käesoleval aastal kutsus muinsuskaitseamet Rakvere linnapea juurde kokku nõupidamise, millel osalesid lisaks muinsuskaitseameti esindajale ja linnapeale ka arhitektuuribüroo JVR OÜ arhitekt Enn Rajasaar, skulptor Tauno Kangro, Rakvere linnavalitsusest skulptuuri ja heakorrastusega tegelevad ametnikud ja Rakvere Muuseumi esindajad.

Teisipäeval, 30. aprillil muinsuskaitseametile kooskõlastamiseks toodud projektis puuduvad ikkagi skulptuuri joonised, ehki neid on küsitud juba kaks aastat. On lihtsalt kohatu väita, et muinsuskaitse ei ole siiani asja vastu huvi tundnud.

Linnavalitsuse asi

Muinsuskaitseamet mõistab igati skulptor Tauno Kangro pahameelt. Kunstniku asi on teha kunsti, Rakvere linnavalitsuse asi on tagada, et seadusega ettenähtud tingimused on täidetud. Linnavalitsuse tegematajätmistes ei saa süüdistada muinsuskaitset. Tarva küsimust arutab 14. mail Muinsuskaitse Nõukogu.

Rakverlased peaksid aga järele mõtlema, mis nende vanas linnas on neile õieti kõige olulisem. Millisena tahaksid ta jätta oma lastele. Meie põlvkond on ainult hetkel mälestiste hoidja.

Muinsuskaitse saab siin olla vaid teejuhiks. Mitte niivõrd minevikku, kui just tulevikku. Muinsuskaitseamet on alati valmis koostööks ning nõu ja jõuga toeks olema, kuid tegutseda tuleb ikka seaduses sätestatud reeglite järgi. Need reeglid kehtigu ühtmoodi kõigile.